

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2023

for FELLESKJØPET ROGALAND AGDER SA

□

*Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til FELLESKJØPET ROGALAND AGDER SA oppfyller våre krav til basisnivå. Les mer om basisnivå **her**.*

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

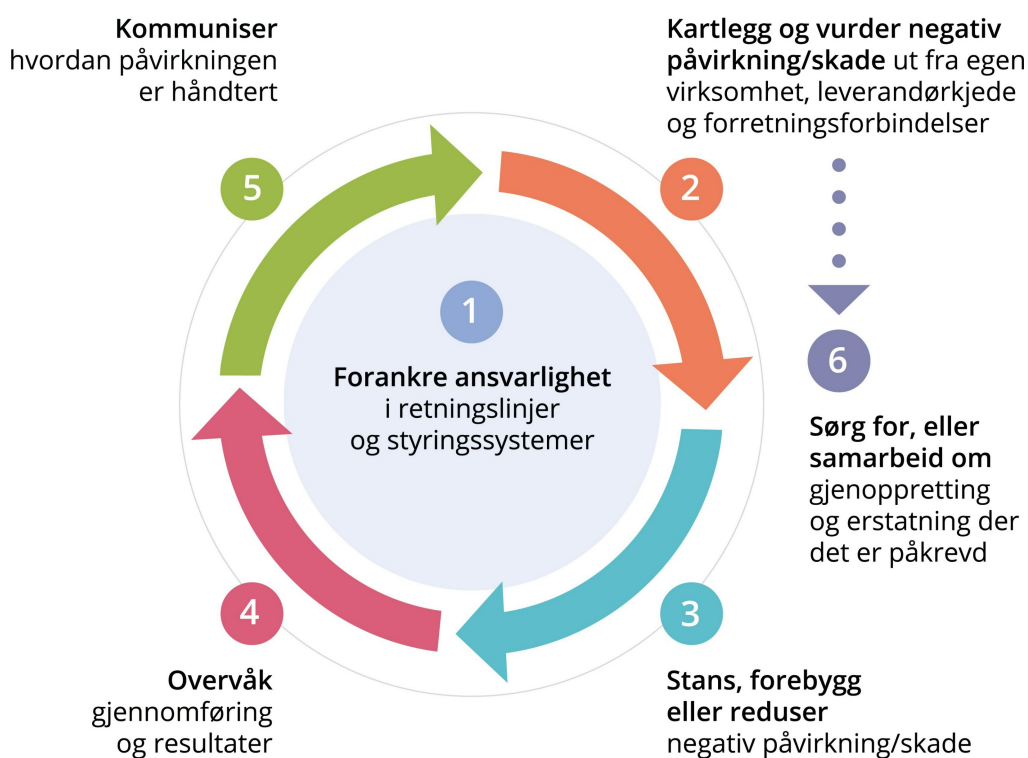
Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Felleskjøpet Rogaland Agder er en samvirkebedrift tuftet på respekt for demokratiske verdier og en ansvarlig forvaltning av naturressursene. Vår virksomhet er i tråd med internasjonale standarder for sosialt ansvar, miljømessig bærekraft og etiske praksiser, og vi opererer med egne etiske retningslinjer overfor våre leverandører.

Landbruket spiller en viktig rolle i både globalt og nasjonalt når det kommer til bærekraft. Som selskap tenker vi på hele verdikjeden, «det vi putter i fôret» har en innvirkning på måltidet på bordet. Som totalleverandør til landbruket leverer vi varer og tjenester til svært mange av prosessene fra jord til bord.

Vår visjon er å være den mest attraktive og lønnsomme partneren for landbruket. Sentralt i denne visjonen er vårt mål om å bidra til en bærekraftig matproduksjon. For å oppnå dette har vi utarbeidet en handlingsplan knyttet til bærekraft, etikk og klima, som er i tråd med FNs 17 bærekraftsmål. Vi tar målrettede tiltak for å møte kravene til omstilling i forhold til klimautfordringene, samtidig som vi bidrar til å utvikle og tilby løsninger for våre medlemmer på gårdsnivå.

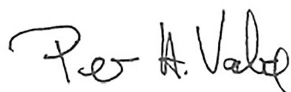
I løpet av 2023 gjennomførte vi en omfattende kartlegging av våre aktiviteter med fokus på ulike bærekraftstemaer, inkludert ansvarlige leverandørforhold, klimagassutslipp og positive bidrag til gårdsdrift og produktutvalg. Dette arbeidet vil fortsette i 2024 med interessentdialoger og analyser i forberedelse til kommende rapporteringskrav.

Vårt arbeid med ansvarlige innkjøpspraksiser er en vesentlig del av vår bærekraftsinnsats. Vi har gjennomgått våre retningslinjer for bærekraftig handel og sikret at disse blir signert av våre leverandører. Ved starten av 2023 hadde 44% av våre leverandører signet, og ved utgangen av året nådde vi målet på 100%. I 2023 besluttet vi å styrke vårt arbeid med ansvarlige leverandørledd og signerte med Sedex som er en av verdens ledende medlemsorganisasjoner for etisk handel. Målet for 2024 er å ytterligere systematisere arbeidet med bærekraft ovenfor våre leverandører.

Når det gjelder klima, har vi gjort konkrete investeringer og forpliktelser for å redusere våre klimagassutslipp. Vår investering i en biokjel i 2022 vil være avgjørende for å oppnå vårt mål om å redusere våre klimagassutslipp med 55 prosent fra 1990-nivå innen 2030. I 2024 vil vi utvide vår rapportering til å inkludere utslipp relatert til transport av innkjøpte råvarer til kraftfôrproduksjonen. Samtidig vil vi fortsette å investere i innovative løsninger som kan bidra til at landbruket reduserer sine klimagassutslipp.

Denne årsrapporten er FKRA sin redegjørelse etter Åpenhetsloven, og den inkluderer også vårt arbeid innen miljø og antikorrupsjon.

" Som selskap tenker vi på hele verdikjeden, 'det vi putter i fôret' har en innvirkning på måltidet på bordet "

Per Harald Vabø
Administrerende direktør

Styrets signatur

Verifikasjon

Transaksjon 09222115557510248197

Dokument

Forord av virksomhetens leder til Etisk Handel Norge
rapport 2024
Hoveddokument
1 side
Initiert på 2024-02-08 10:51:40 CET (+0100) av Keilih
Hagen Nyback (KHN)
Ferdigstilt den 2024-02-12 21:29:02 CET (+0100)

Initiativtaker

Keilih Hagen Nyback (KHN)
Felleskjøpet Rogaland Agder
keilih.nyback@fkra.no
+4790965211

Underskriverne

Sveinung Svebestad (SS) sveinung.svebestad@lyse.net Signert 2024-02-08 13:48:21 CET (+0100)	Ingrid Ropeid (IR) ingrid.ropeid@fkra.no Signert 2024-02-08 10:58:04 CET (+0100)
Roar Lima Grødeland (RLG) roar_lima@hotmail.com Signert 2024-02-08 12:51:23 CET (+0100)	Tarald Magne Oma (TMO) Oma-tm@hotmail.com Signert 2024-02-08 21:41:52 CET (+0100)
Kirsten Eike (KE) kirstenvh81@yahoo.no Signert 2024-02-12 21:29:02 CET (+0100)	Line Njåstad (LN) line.njastad@hotmail.com Signert 2024-02-12 20:27:50 CET (+0100)
Jannike Nystøl Simonsen (JNS) jannike_nystol_@hotmail.com Signert 2024-02-09 11:47:35 CET (+0100)	Sten Ivar Skretting (SIS) sten.ivar.skretting@fkra.no Signert 2024-02-08 11:30:25 CET (+0100)
Geir Inge Gausland (GIG) geiringe.gausland@fkra.no Signert 2024-02-08 15:01:57 CET (+0100)	

1/2

Stavanger
14.02.2024

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

FELLESKJØPET ROGALAND AGDER SA

Adresse hovedkontor

Sandvikveien 21

Viktigste merker, produkter og tjenester

Produkter til landbruk, hjem og hage.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Felleskjøpet Rogaland Agder (FKRA) er en samvirkebedrift eid av 8000 bønder og dekker området fra Hardangerfjorden i nord til Agder i sørøst.

FKRA er en klar markedsleder på flere av våre forretningsområder. Vi produserer og selger kraftfôr, gjødsel og såvarer. Vårt produksjonsanlegg i Stavanger er Norges største kraftfôrfabrikk. I vårt markedsområde har vi også 21 BondeKompaniet butikker, 5 verksted, 3 regionale Fagsenter, og et stort mobilt serviceapparat. Vår nettbutikk Bondekompaniet.no retter seg både mot privatkunder og den profesjonelle bonden.

Vi er inndelt i 6 divisjoner med hvert sitt forretningsområde: Produksjonsdivisjonen, Maskindivisjonen, Landbruksdivisjonen, Innkjøpsdivisjonen, Forretningsutvikling og Stab/økonomi. Hver divisjon har en egen divisjonsdirektør som er medlem i selskapets overordnede ledergruppe. Det overordnede ansvaret for arbeidet med aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er plassert hos direktør for Innkjøpsdivisjonen, sammen med fagleder for bærekraft. For å sikre forankring av bærekraft på tvers av selskapet rapporter fagleder for bærekraft jevnlig til styringsgruppen, bestående hovedsakelig av divisjonsdirektørene. Den praktiske gjennomføringen av ulike bærekraftsprosjekter og tiltak skjer i bærekraftsgruppen bestående av ett medlem fra hver divisjon, dette arbeidet ledes av fagleder for bærekraft.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

3 579 200 000

Antall ansatte

414

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Det har ikke vært vesentlige organisatoriske endringer i 2023.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Katrine Monge, fagleder bærekraft

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

katrine.monge@fkra.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Bedriften har flere driftsområder der kraftfôrproduksjon er den største.

Innsatsfaktorene til kraftfôrproduksjon spenner fra korn fra lokale produsenter til avanserte tilsetningsstoff fra ledende produsenter. I mellom dette spennet bruker vi også meglere og andre mellommenn. Bedriften legger stor vekt på å ha gode relasjoner med sine leverandører og følgelig er det stor stabilitet i leverandørkjedene og dermed tillit og åpenhet.

Maskindivisjonen handler både fra nasjonale og internasjonale aktører, og det er stort spenn i leverandørene. Det meste av varene leveres direkte til butikker og fagsentre via grossister eller andre leverandører.

Det finnes også et sentrallager i Stavanger hvor vi tar inn varer som vi importerer selv. Dette er i stor grad innredning og rekvisita til fjøs. Disse varene kommer hovedsakelig fra England og Tyskland. Vi følger interne prosesser i styringssystemet kontinuerlig, og har egne etiske retningslinjer som våre leverandører signerer ved etablering av nye avtaler.

Videre jobber FKRA aktivt med å fremme gode arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden, gjennom samarbeid, dialog og egenrapportering.

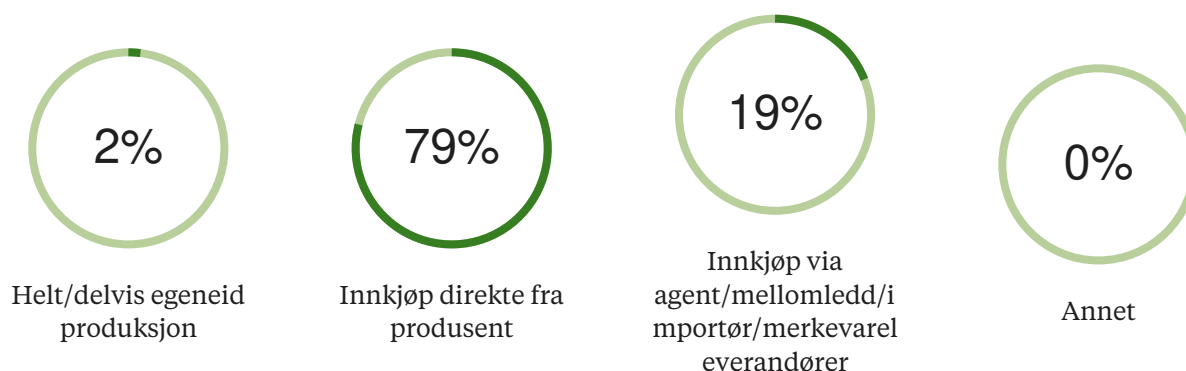
Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

2 159

Kommentar til antall leverandører

Antall leverandører er basert på det totale antall unike leverandører som selskapet har hatt i perioden. Av disse er 130 engangslieferandører. Det er ikke satt noen kriterier for kjøpesum.

Type innkjøp/ leverandørforhold

Vi har flere forretningsområder, der kraftfôr produksjon er den største og står for den største verdiskapningen og omsetningen.

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Danmark :	86
Nederland :	27
Ungarn :	2
Storbritannia :	14
Norge :	1708
Litauen :	6
Sverige :	35
Finland :	6
Latvia :	5
Estland :	3
Polen :	7
Sveits :	3
Tyskland :	15
Belgia :	7
Frankrike :	4
De Forente Arabiske Emirater :	2
Østerrike :	1
Spania :	2
Italia :	4
Luxemburg :	1
USA :	3
Tyrkia :	1
Irland :	3
Island :	2
New Zealand :	1
Slovakia :	1
Ukraina :	2

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter som virksomheten har oversikt over, og hvor mange produsenter dette er basert på:

Antall arbeidere

3 615

Antall produsenter dette er basert på

8

Antall arbeidere per produsent (kalkulert snitt)

452

Kommentar til antall arbeidere

Noen produsenter som vi gjør innkjøp fra har tall tilgjengelig i egne rapporter som ligger tilgjengelig på nett. Andre får vi informasjon fra ved forespørsel direkte til leverandør. For fôrråvarer er det ikke mulig å anslå eksakt hvor mange arbeidere det er hos førsteleddsprodusenter. På egenrevisningsrapporteringen får vi et anslag, men dette er svært vagt.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Alphasoy	Danmark
Solsikkemel	Kasakhstan Ukraina
Bygg	Estland Norge
Havre	Danmark Estland Norge
Mais	Tyskland Ungarn Polen Ukraina
Rapspellets	Litauen Latvia
Soyamel	Norge
Palmekjerneekspeller	Indonesia Malaysia
Melasse	Egypt Mosambik
Roepellets	Danmark Egypt

Aminosyrer	Kina Frankrike
Vitaminer	Sveits Kina Tyskland
Mineraler	Kina Hellas Tyrkia
Havreskallpellets	Estland
Rapsmel	Estland Finland Litauen Latvia Sverige
Fôrhvete	Estland Norge Sverige
Rapsfrø	Danmark Litauen Latvia
Erter	Danmark Estland Litauen Latvia
Lucernepellets	Spania Nederland
Stål	Østerrike Tyskland Danmark Frankrike Storbritannia Irland Italia Luxemburg Nederland Norge Sverige

Elektronikk	Tyskland Danmark Finland Norge Sverige
Plast	Danmark Irland Norge Sverige
Gummi	Tyskland
Fisk	Nederland
Betong	Belgia
Solsikkefrø	Estland
Tre	Latvia

Innsatsfaktorene stål og elektronikk dreier seg i stor grad om maskiner og annet utstyr, samt innredning og deler.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Nei

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: Revisjon av tidligere prosedyrer, legge inn større fokus på bærekraft

Status: I perioden har vi revidert interne prosedyrer, deriblant rutiner for godkjenning av leverandører.

2

Mål: Oppdatere Code of Conduct på alle våre betydelige leverandører og oppdatere dette i vårt styringssystem

Status: Vi har gjort et omfattende arbeid med å kategorisere alle leverandører og oppnådd 100% signering av Code of Conduct på alle våre betydelige leverandører.

3

Mål: Bedre forankring av bærekraftsarbeid i organisasjonen

Status: Fagleder for bærekraft startet i august og arbeidet med å strukturere bærekraft, følge opp handlingsplaner i de ulike divisjonene og rapportering opp mot ledelsen.

4

Mål: Risikovurdere alle råvarer og aktive leverandører i nytt risikokartleggings system

Status: Vi har innført et nytt risikovurderingssystem i vårt styringssystem, her blir det kartlagt råvare og risikoer knyttet til disse råvarene. Vi vil følge opp risikovurdering i 2024 ved innføring av Sedex (se nytt mål om risikoscreening).

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Importere alle aktive leverandører for innkjøp av fôrråvarer og maskin i Sedex plattformen

2

Gjennomføre risiko screening av land hvor vi gjør innkjøp

3

Oppdatere rutine for aktsomhetsvurderinger til å inkludere bruk av Sedex sin plattform og data

4

Utvide vårt scope 3 til å inkludere utslipp relatert til oppstrøm transport, herunder transport av innkjøpte råvarer

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy* for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.fkra.no/side/Baerekraft/etisk-handel>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn, miljø og klima?

Gjennom medlemskapet i Etisk Handel Norge har vi forpliktet oss til å arbeide for kontinuerlig forbedring av arbeids- og miljøforhold i tråd med grunnleggende ILO-standarder og FN-konvensjoner.

Videre så forutsetter vi at våre leverandører setter seg inn i våre retningslinjer og er ærlige i sine tilbakemeldinger, samtidig som de er åpne for å samarbeide om forbedringer der minimumsstandarden ikke er oppfylt. Vi er overbevist om at samarbeid mellom selskaper som har et aktivt og målrettet arbeid for samfunnsansvar vil oppnå det beste resultatet, både for våre eiere og samfunnet vi er en del av.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Policy for egen virksomhet er utviklet av ledergruppen, inkludert bærekraftsansvarlig. Det er gjort en kartlegging i hver divisjon på hvilke fokusområder det skal arbeides med. Avgjørelsen på fokusområder er med bakgrunn i arbeidsområde og hvilken påvirkningskraft man har. Policyen er så godkjent av styret.

Samtidig har alle divisjonene utformet egne handlingsplaner innen bærekraft for gjeldende år- og strategiperiode. Disse skal følges opp av linjeleder og bærekraftsgruppen.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner og hvorfor?

Fagleder bærekraft er den som har fag og lederansvar for bærekraft i FKRA. Fagleder rapporterer direkte til Direktør Innkjøp og Optimering som følger opp og representerer bærekraft i selskapets ledergruppe. I tillegg rapporterer fagleder bærekraft direkte til styringsgruppe for Bærekraft som består av samtlige direktører fra de ulike divisjonene.

Det er opprettet en bærekraftsgruppe med representanter fra hver divisjon. Bærekraftsgruppen har møter én gang i måneden, møtene varierer fra statusmøter til workshoper og kurs. Resten av gruppa består av de som er gitt rollen bærekraftsansvarlig i egen divisjon. Det er denne gruppen som gjennomfører aktsomhetsvurderinger i samarbeid med ansvarlig innkjøper for leverandørene. På denne måten får vi en helhetlig arbeidsprosess på tvers av divisjonene.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og incentivordninger?

Alle nye ansatte må gjennomføre internkurs, Etikk og bærekraft i FKRA - Hvorfor bry seg? Dette kurset tar bl.a. for seg hva en bærekraftig forretningsmodell er, knytningen til FNs 17 bærekraftsmål, etikk og bærekraft i FKRA som en del av strategiplanen, hvordan arbeidet med aktsomhetsvurderinger foregår med henvisning til våre etiske retningslinjer og prosedyrer og vårt medlemskap i EHN og våre forpliktelser.

For ansatte som har rolle som innkjøper og/eller bærekraftsansvarlig i egen divisjon er det også utarbeidet et utdypende kurs: Etikk og bærekraft i FKRA - Viktigheten av bærekraftig forretningspraksis. Dette kurset går mer i dybden og tar for seg bl.a. dimensjonene i bærekraftig utvikling, forpliktelser med henvisning til prinsipperklæring og vedtekter i EHN, viktigheten av å ha fokus på etikk og bærekraft, hva aktsomhetsvurdering er og hvordan det gjennomføres, henvisning til åpenhetsloven, og hvordan arbeidet gjennomføres i FKRA med henvisning til handlingsplaner og prosedyrer.

Alle som har arbeidsoppgaver knyttet til bærekraftsarbeid i bedriften har dette med i sin stillingsinstruks. Innhold varierer etter omfang.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

I tillegg til interne kurs tilbys samtlige relevante ansatte å ta eksterne kurs. Til nå har dette vært kurs gjennomført av EHN, DNV og Factlines.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

Bærekraftig forretningspraksis er en del av FKRA's overordnede strategiplan. I tillegg har vi en egen handlingsplan for gjennomføring av aktsomhetsvurderinger.

I 2022 ble det opprettet en egen bærekraftsgruppe med en bærekraftsansvarlig fra hver divisjon. Hver divisjon har for strategiperioden 2023-2026 utformet egne handlingsplaner. Dette vil bli et fast tema i bærekraftsgruppen. Bærekraft, etikk og klima er en del av FKRA's hovedmål 4 : " Vi skal bidra til en bærekraftig og klimavennlig matproduksjon".

1.C.2 Hvordan følges virksomhetens strategier og planer for å være ansvarlig og bærekraftig opp av ledelse og styre?

Etikk og bærekraft er jevnlig på agendaen ved styremøter og i møter for ledelsen. Det er et spesielt fokus på klima og miljø, der det jobbes mot en sirkulær prosess for å redusere utslipp i hele verdikjeden. Hovedmål 4 i strategiperioden for 2023-2026 har fokus på en bærekraftig matproduksjon. Hvert år skal alle divisjoner utforme en handlingsplan med mål og tiltak for en bærekraftig praksis. For 2024 har samtlige utformet en handlingsplan. Denne vil bli fulgt opp i bærekraftsgruppen som har jevnlig møter én gang i måneden.

1.D Partnerskap og samarbeid med forretningsforbindelser, spesielt leverandører

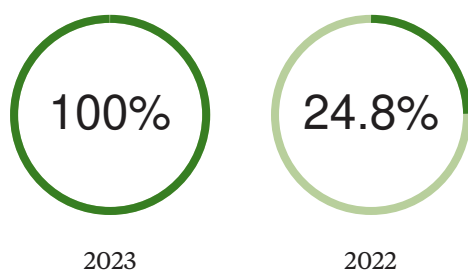
1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med forretningsforbindelser, spesielt i leverandørkjeden?

Lenke til side der retningslinjer er offentliggjort på norsk, fransk og engelsk: <https://www.fkra.no/side/Baerekraft/etisk-handel>

I alle møter med leverandører og forretningspartnere skal ansvarlighet og bærekraft være et fast tema. I tillegg er dette et punkt i alle våre avtaler, og våre etiske retningslinjer legges ved inngåtte avtaler. Hvert år sender vi ut et egenvurderingsskjema til utvalgte leverandører. Disse følges videre opp, enten via kontakt over nett eller ved neste leverandørmøte.

Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører

Våre etiske retningslinjer er forelagt/tilsendt våre leverandører ved kontraktsinngåelse. I 2023 har vi gått gjennom alle våre leverandører knyttet til innkjøp av fôr samt leverandører til maskin divisjonen, disse har signert enten vår Code of Conduct eller har tilsvarende eller mer utfyllende egne retningslinjer. Disse har så blitt lagret i vårt styringssystem på den enkelte leverandør.

Vi har i 2023 oppnådd 100% signering av leverandører som falt innunder kriteriene våre. Her har vi valgt å ikke inkludere «ikke-kritiske» leverandører. «Ikke-kritiske» leverandører er leverandører av artikler eller tjenester til drift i FKRA, med liten forsyningsrisiko og liten økonomisk betydning.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

August 2023 begynte ny fagleder for bærekraft som rapporterer til styringsgruppen for bærekraft. Den nyopprettede stillingen omfatter ansvar innen rapportering på bærekraft, utvikling av strategi og følge opp prosjekter og de ulike divisjonene på deres arbeid med bærekraft.

Etter en gjennomgang for rutine med aktsomhetsvurderinger, ble det tatt en avgjørelse om å tre ut av samarbeid med Factlines i 2024 for å gå over til arbeid med Sedex. Svarprosent fra leverandører i Factlines var lav og det ble undersøkt ulike leverandører av tjeneste for arbeid med ansvarlighet i leverandørledd. Sedex ble valgt på grunn av tilgang på data, plattform og mulighet til å få et overordnet bilde over alle våre leverandører. Vi håper dette vil gi et mer reelt bilde av vår leverandørrisiko og gir oss bedre verktøy til å følge opp på kartlagte risikoområder.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp virksomhetens faktiske negative konsekvenser og/eller prioriterte vesentlig risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Merk at de prioriterte risikoene dere lister opp i tabellen under vil bli overført til trinn 3 av denne rapporten, hvor dere vil bli bedt om å besvare hvordan dere arbeider med å stanse, forebygge eller redusere den negative påvirkningen.

Prioritert negativ påvirkning / skade	Relatert tema	Geografi
Miljøpåvirkning	Miljø Energi	Norge
Arbeidsforhold og arbeidstakers rettigheter	Tvangsarbeid Barnearbeid Diskriminering Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid Korrupsjon	Brasil Kina Egypt Norge
Sikre god dyrehelse	Dyrevelferd	Norge

For våre divisjoner som har ansvar for produksjon og salg er de prioriterte risikoene på et lokalt plan. Fokuset er å redusere energiforbruket, ha en klimavennlig produksjon, redusere risiko for forurensning, samtidig med et stort fokus på HMS for egne ansatte og kunder.

For divisjonene som har ansvar for innkjøp av varer globalt er de prioriterte risikoene fokusert på bærekraftig produksjon, ansvarlig innkjøp, HMS, korrupsjon, barnearbeid, dyrevelferd og miljø både på globalt og lokalt plan. Vi erfarer også at vi er for små i global sammenheng til å ha sterk påvirkning. Vi har derfor valgt å være del av noe større og dermed bidra med påvirkning i samarbeid med andre. Vi har derfor valgt å være medlem i RSPO, og samarbeider med ACT på kjøp av sertifikater for å sikre at bl.a. palme-produkter kommer fra sertifiserte produksjonsanlegg som ivaretar regnskog, har trygge arbeidsforhold og ikke er korruperte.

For 2024 vil vi gjennomføre intervjuer med en rekke nøkkelinteressenter for å få tilbakemelding på de ulike områder som vi kan ha en potensiell negativ påvirkning.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den negative påvirkningen/skaden ble identifisert og prioritert i denne perioden. b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i denne rapporteringen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor dere har valgt å ikke prioritere disse i det videre arbeidet; c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med; d) om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

a) For gjeldende periode fulgte samme rutine som tidligere, hvor vi jobbet videre med identifisert risiko basert på svar fra Factlines egenrederingsskjema. For råvarer ble det tatt i bruk et nytt system hvor vi hadde fokus på miljørisiko knyttet til produkt, dette vil bli utvidet til å inneholde landrisiko med spesielt fokus på menneskerettigheter.

På industriområdet har FKRA en omfattende ROS analyse som revideres årlig, alle ansatte skal være kjent med- og sette seg inn i denne. ROS analysen er inndelt i forskjellige områder, der alle kan finne- og sette seg inn i gjeldene risikoer for deres arbeidssted. Dette blir videre tatt opp i divisjonsmøtene med jevne mellomrom. Videre brukes TPM for å belyse og jobbe med identifiserte risikoer og forbedringer.

For råvarer har vi et riskovurderingssystem som følger HACCP prinsippet. Ved risiko for forhold ved råvarer eller ferdig produsert fôr som kan føre til skade på dyrehelse eller miljø så vil det alltid holdes et beredskapsmøte, beredskapsmøtet bestemmer hvordan risikoen skal behandles videre.

Factlines har blitt brukt til å sende ut egenrederingsskjema for aktsomhetsvurderinger. Hvert år får vi en rapport fra Factlines som belyser våre leverandørers svar, og hvor vi burde følge opp. Leverandørene følges opp av innkjøpsansvarlig for å avdekke eventuelle misforståelser og/eller mangler. Videre forsøkes det å rette opp, der leverandør ikke er villig til dette, skal leverandørforholdet avsluttes. I perioden har vi valgt å gå bort fra Factlines og kommer til å flytte over til nytt system i 2024.

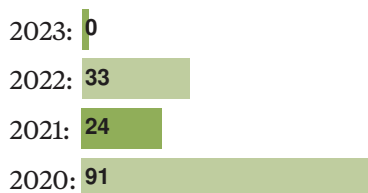
b) Datterselskap og ny virksomhet er ikke medtatt i denne rapporten. De har egne kvalitet- og miljøsertifiseringer. Derimot, så har leverandørene til datterselskapene samme prosedyre og krav som FKRA når det kommer til kvalitet- og aktsomhetsvurderinger av leverandører.

c) I perioden ble det gjort en studietur til Brasil for å besøke leverandøren av vår Pro-Terra sertifiserte soya. Her fikk vi innsyn i arbeidet som blir gjort for å stoppe avskoging, minimere miljøavtrykk, sikre gode arbeidsforhold, utdanning m.m.

d) Vi identifiserte at nåværende rutine for utvelgelse av risikoområder kan bli forbedret, utfordringen har vært den tidskrevende prosessen til å kartlegge risiko knyttet til hver enkelt produkt. Derfor har vi valgt å gå til anskaffelse av et system hvor verifisert og oppdatert data på menneske og miljø risiko er enkelt tilgjengelig for å effektivisere prosessen.

Indikator

Antall leverandører som har fått tilsendt egenvurderingsskjema

FKRA valgte i 2023 å ikke fortsette kontrakt med Factlines som har blitt brukt til å sende ut egenvurderingsskjema til utvalgte leverandører, derfor er verdi for perioden satt til 0. Dette vil bli fulgt opp i 2024 i forbindelse med innføring av Sedex.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert i kartleggingen i egen virksomhet, leverandørkjeden eller hos forretningsforbindelser i rapporteringsåret og hvordan disse er håndtert

Vi har ikke identifisert flere negative påvirkning eller skade for mennesker, samfunn og miljø i egen virksomhet for denne perioden, men er klar over problematikken rundt særlig produkter som kommer fra soya og palmekjerner og har valgt å utelukkende bruke sertifiserte produkter og har et bevisst forhold til dette. FKRA arbeider for å redusere avhengigheten av soya som proteinkilde.

I perioden innførte EU et nytt rammeverk for avskogingsfrie produkter, vi følger situasjonen nøye og har startet samtaler med våre leverandører for å kartlegge potensielle utfordringer og muligheter.

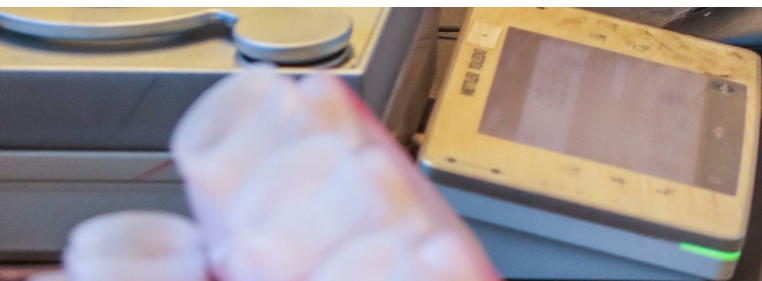

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FN's bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø:

Prioritert negativ påvirkning/skade	Miljøpåvirkning
Overordnet mål :	Redusere negativ miljøpåvirkning
Status :	Pågående arbeid
Mål i rapporteringsåret :	Redusere negativ miljøpåvirkning fra egen drift

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

- Implementere nye løsninger for resirkulering.
- Gjennomføre nytt godkjent prosjekt, 3-årig - samarbeid NIBIO og FKRA: "Bedre utnytting av kløver i konvensjonell drift". Prosjektet støttes av: Regional tilrettelegging i landbruket, Rogaland Fylkeskommune
- Fortsette arbeid for å øke bulkandelen på ensileringsmidler (spare emballasje/plast).
- Fortsette prosjekt med å redusere plastforbruk i emballasje på egenproduserte varer, og i pakking. Prosjektet med å redusere MY fortsetter.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Forventet resultat av tiltak

Forventet resultat er bedre utsortering av avfall og redusert plastforbruk.

I 2023 gikk vi fra 14 MY(2022) til 10 MY i emballasjeplast, dette tilsvarer ca. 1000 kg plast.

Forventet resultat fra prosjekt med kløver er å gi bedre grovfôr til drøvtygger, noe som støtter opp om vårt hovedmål om å bidra til bærekraftig matproduksjon.

I 2023 ble et storskala forsøksfelt etablert på FK Forsøksgård, og sesongen 2024 vil være oppstarten for planlagt testing-/utprøving av dyrkningstiltak. Resultater fra 1. forsøksår vil tidligst foreligge høsten 2024.

Mål for kommende rapporteringsår

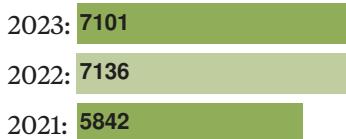
I kommende rapporteringsår ønsker vi å kartlegge miljøfotavtrykket til våre fôrråvarer for å kunne ta bedre beslutninger når det kommer til valg av transportmetode, innkjøpsland etc. Dette vil gjøre oss i bedre stand til å stille gode klimakrav, ha bedre dialog med våre leverandører og redusere negativ miljøpåvirkning i leverandørleddet.

Aktiviteter for kommende rapporteringsår

- Kartlegge utslipp relatert til innkjøp av fôrråvarer
- Kartlegge utslipp knyttet til den enkelte fôrråvaren

Indikator

Utvikling totale klimagassutslipp i tCO₂e (scope 1, 2 og 3)

Mer utfyllende klimagassregnskap finnes i årsmeldingen.

I perioden 2021 til 2022 gikk vi over til bruk av propan å lage damp til produksjonen vår, dette førte til en økning i våre utslipp.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Arbeidsforhold og arbeidstakers rettigheter
Overordnet mål :	Sikre anstendige arbeidsforhold- og rettigheter hos våre leverandører
Status :	Pågående arbeid
Mål i rapporteringsåret :	FKRA's leverandører skal sikre anstendige arbeidsforhold- og arbeidstakers rettigheter

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

- I 2023 oppnådde vi målet om at alle våre betydelige leverandører skulle signere vår Code of Conduct.
- Revisjon gjennomført av ny leverandør av Roepellet i Egypt. Roepellet er en råvare som er vanskelig å erstatte og alternative har dårligere effekt. Det er få produksjonsland for umellasert roepellets hvor Russland har vært den største eksportøren. Det er begrenset volum i Europa samtidig som FKRA krever null GMO.
- For å redusere risiko for negative konsekvenser i land som Kina og Brasil samarbeider vi med leverandører som har transparens og et uttalt fokus på bærekraft og arbeidets rettigheter.
- Det ble planlagt å gjennomføre risikokartlegging av opprinnelse for kritiske råvarer og leverandører ved bruk av EHN's risikokartleggings verktøy. For deretter å finne prioriterte leverandører for utsendelse av egenrevisjon og oppfølging. Dette ble ikke gjennomført som planlagt, men vil bli videreført til 2024.
- Det ble planlagt å gjennomføre sårbarhetsanalyse og tiltak av utvalgte råvarer. Dette ble ikke gjennomført i henhold til plan.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Forventet resultat av tiltak

Ved at alle betydelige leverandører signerer vår Code of Conduct forventer vi en økt bevissthet på etiske retningslinjer i våre forretningsforbindelser.

Revisjon av ny leverandør av Roepellet ble gjennomført for å kontrollere at denne tilfredsstillt krav til FKRA i henhold til kvalitet og etiske forhold.

For leverandører av tekstiler produsert i Kina samarbeider vi med produsenter som f.eks. Blåkläder og Elements, sistnevnte ble medlem av Etisk Handel Norge i fjor.

Forventet resultat av risikokartlegging av kritiske råvarer var bedre oversikt over produktrisiko.

Mål for kommende rapporteringsår

En bedre oversikt over våre leverandørledd vil gjøre det mer effektivt å prioritere områder å følge opp med leverandøren, det vil også gjøre det mulig å fokusere våre ressurser på tiltak som har en god effekt og styre vår Due Diligence prosess ytterligere.

Aktiviteter for kommende rapporteringsår

- Gjøre en ny kartlegging av våre leverandørledd og kritiske råvarer
- Følge opp og prioritere nye områder sammen leverandører

Prioritert negativ påvirkning/skade	Sikre god dyrehelse
Overordnet mål :	Maksgrenser for antinæringsstoffer i kraftfôr
Status :	Pågående arbeid
Mål i rapporteringsåret :	Fortsette arbeidet med å indentifisere innhold av antinæringsstoffer å redusere disse.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Utsatte råvarer begrenses i bruk og det blir gjort analyser av råvarer for å indentifisere innhold av antinæringsstoffer.
I 2023 ble det gjennomført 525 analyser for ulike antinæringsstoffer og mykotoksiner.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Forventet resultat av tiltak

Analyser og maksgrenser for antinæringsstoffer hindrer at utsatte husdyr får helseutfordringer.

Andre tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade:

Beskriv virksomhetens tverrgående tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning/ skade på mennesker, samfunn og miljø i leverandørkjeden

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Vi har et samarbeid med transportører for å finne transportmetoder for å redusere utslipp fra transport, eks. bruk av tog og båt der det er mulig. Alle nye transportavtaler skal ha minimumskrav til EURO 6t motorer.

Det gjøres tiltak i produksjon for å redusere energiforbruk, både elektrisk og gass.

Fôr optimeres for å ivareta dyrehelse, i tillegg til å redusere bruk av knappe ressurser som fosfor, og for å redusere utslipp fra husdyrproduksjon.

Større fokus på batteriprodukter, samt mer effektive motorer som bruker fossilt brennstoff.

Videre arbeides det med å utvikle å ta i bruk spesialtilpasset transportplanleggingsverktøy, samt et nytt prognoseverktøy for bulkdistribusjon.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Det ble i 2022 besluttet å investere i en biokjel. Denne investeringen vil erstatte bruken av fossilt brennstoff i dampproduksjonen med CO2 nøytralt havreskall.

Utfase fossile trucker der det er mulig med elektriske.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

Gode leverandørforhold er viktig for FKRA. Innkjøp planlegges i forhold til gitte ledetider, og i god tid i henhold til prognoser. Samtidig har vi tett dialog med både transportører og leverandører. Markedsavdelingen leverer prognoser ut fra historikk og etterspørsel i markedet. Markedet blir overvåket og analysert mtp fremtidig tilgjengelighet.

Det er et krav at våre leverandører må signere våre etiske retningslinjer eller ha egne retningslinjer som er tilsvarende våre eller mer utfyllende. Leverandør må være villig til å gå i dialog med oss i arbeidet med etikk og bærekraft. Leverandører hvor vi oppdager avvik og/eller de ikke er villige til å gå i dialog for å rette opp avvik skal velges bort.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Råvarer

Vi har spesielt fokus på sertifiseringer når det kommer til palme- og soyabaserte produkter. Vi kjøper RSPO Palm Trace Smallholders sertifikater for våre palme-produkter gjennom den internasjonale organisasjonen ACT. I 2023 ble det kjøpt 2752 sertifikater for palmekjerneexpeller og 2701 sertifikater for palmeolje. Alle sertifikater skal være Independent Smallholders Certificates. Når det kommer til soya har vi et samarbeid med Denofa. Arbeidet her baserer seg på Accountability Framework, som er en metode for å oppnå en leveringskjede som beskytter skog og andre naturlige økosystemer, og har fokus på menneskerettigheter.

Annet

Vår hoved- og foretrukne leverandør på vikleplast og toppfilm ble i 2022 kåret til å være blant de beste innen bærekraft i følge EcoVadis.

Indikator

Kjøp av RSPO Palm Trace Smallholders sertifikat

2023:	5453
2022:	6253
2021:	4193
2020:	6314

100% av innkjøp av palmeprodukter skal være RSPO sertifisert.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Felleskjøpet Rogaland Agder har i dag tariffavtaler med 3 fagorganisasjoner: Negotia, NNN og FLT. Alle organisasjonene har representanter i bedriftens AMU/BU. Bedriften har også lokale verneombud på alle lokasjoner. Videre, har administrerende direktør har orienteringsmøter med bedriftens hovedtillitsvalgt fra de 3 fagforeningene og HVO 3-4 ganger i løpet av et år.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Vi har interne kurs for egne ansatte.

Alle nyansatte må gjennomføre kurset "Etikk og bærekraft i FKRA - Hvorfor bry seg?". Dette er også tilgjengelig for alle ansatte som ønsker en oppfriskning.

For ansatte med bærekraftsansvar og innkjøp i sin stillingsinstruks er det utarbeidet et utvidet kurs "Etikk og bærekraft i FKRA - viktigheten av bærekraftig forretningspraksis". I tillegg tilbys det kurs fra eksterne tilbydere for å sikre oppdatert kompetanse.

Det har også vært gjennomført møte med leverandør av soya for informasjon og diskusjon på tema miljø, korrupsjon, arbeidsvilkår og tiltak for å sikre god HMS og forhindre hugst av regnskog.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Personalhåndboken har en egen del om korrupsjon og bestikkelser, denne skal leses av alle ansatte, både eksisterende og nyansatte. Samtidig tar både FKRA's COC og egenvurderingsskjema opp dette temaet.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Vi har opprettet en gruppe, CSR Transport, med medlemmer på tvers av konsernet. I samarbeid jobbes det med å sikre at kun godkjente transportører blir benyttet, at krav i allmenngjøringsforskriften opprettholdes, og at vi som selskap ikke bidrar til ulovlig kabotasje. Til oppfølging har vi tatt i bruk verktøyet TIMP. Vi skal opprettholde medlemskapet i Trygg Trailer prosjektet til Statens vegvesen for å bidra til sikkerhet på vei, med kontroll av materiell og utrustning, og informasjon til sjåfører om rettigheter og plikter ved kjøring i Norge. Sammen med transportkompetanse er det tatt i bruk et nytt verktøy som forenkler oppfølging av transportører. Slik at vi kan sikre at vi som transportkjøper oppfyller vår opplysningsplikt, påse-plikt og informasjonsplikt, samtidig som vi kun benytter oss av godkjente transportører.

Vi fører også miljøregnskap, vi benytter mal fra DNV. FKRA rapporterer på scope 1 og 2.

Scope 1 omfatter direkte utslipp fra kilder eid av eller kontrollert av FKRA, vi beregner her utslipp fra fabrikk og egne kjøretøy.

Scope 2 omfatter indirekte utslipp fra produksjon av innkjøpt elektrisk kraft eller varme, dette gjelder da både elektrisitet og gass vi bruker i vår drift til produksjon og varme.

I tillegg har vi tatt med utslipp fra innleide bulk biler, da det er så stor del av virksomheten, og flyreiser i regi av bedriften i scope 3.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåking av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere virksomhetens implementering og arbeid med aktsomhetsvurderinger, og hvordan evalueringen gjennomføres i praksis:

Det overordnede ansvaret for å overvåke effekt og tiltak er lagt til arbeidsgruppen for bærekraft. Dette gjøres i samarbeid med innkjøper/kontaktsansvarlig for leverandør. FKRA bruker factlines, excel og et system for risikovurderinger av leverandører og råvarer. Svarene fra egenrapporteringen via Factlines blir fulgt opp og kontrollert mot eksterne verktøy for risiko. Det legges vekt på sektor, råvare og land når svarene kontrolleres. Der hvor det er vesentlige mangler eller manglende svar fra leverandør, forsøker vi først å opprette et samarbeid for videre utvikling slik at vi styrker leverandørens muligheter til å levere på kravene vi stiller. Dersom dette ikke lar seg gjøre, avsluttes leverandørforholdet.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør at virksomhetens tiltak for å identifisere, forebygge og redusere negativ påvirkning faktisk fungerer

Vi arbeider for at alle våre tiltak skal fungere etter sin hensikt og bidra til redusert negativ påvirkning.

I vårt arbeid med optimering av fôr for bedre dyrehelse og reduksjon av utslipp benytter vi tilsetningsstoffer med dokumentert virkning.

Klimarapporten vi fører dokumenter energiforbruk og utslipp. Datagrunnlaget viser oss om tiltak vi igangsetter har virkning og hvilke områder vi bør ha fokus på.

Ved å være del av noe større, medlem av RSPO, kjøpe sertifikater gjennom ACT, hvor det rapporteres på arbeidet, viser oss at det har en hensikt.

Vi har også sett at arbeidet i gruppen CSR Transport har gitt effekt. Ved å stille krav og følge opp transportørene oppdager vi avvik der transportører ikke følger kravene, og vi kan igangsette tiltak.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Kommunikasjon med kunder

Vi kommuniserer til våre kunder gjennom artikler og annonser på trykte og sosiale medier, og har årlige tallfestede mål om antall publiseringer tilknyttet ulike aspekt av bærekraft. I 2023 var Jordhelse et viktig tema som ble tatt opp på samtlige Eiermøter og andre møter med kunder.

Kommunikasjon med andre nøkkelinteressenter

Vi har flere ulike flater for kommunikasjon med våre interessenter. Vi deltar jevnlig på bransjesamarbeid og gir innspill på viktige temaer omkring bærekraftig fôr og matssystem. I perioden ble det kartlagt viktige interessenter for hver av divisjonene, samt startet dialoger med disse omkring ulike bærekraftstema. Dette vil fortsette i 2024.

Offentlig tilgjengelig dokumentasjon - klimaregnskap

Klimaregnskapet og arbeidet omkring klima blir rapportert i årsmeldingen, denne blir gjort tilgjengelig på FKRA sine hjemmesider.

<https://www.fkra.no/side/om-oss/arsmeldinger>

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Hvert år publiseres vår rapport til Etisk Handel Norge, denne er åpen på deres nettsider for alle interessenter.

Gjennom vårt kundemagasin «Vårt Felleskjøp», som har et opplag på 10 000, kommuniserer vi til offentligheten om hvordan vi og våre leverandører jobber systematisk med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning. De aller fleste artikler som blir trykt i kundemagasinet blir også publisert digitalt via vår Facebookkonto, som har nær 12.000 følgere.

Vi sender inn tallgrunnlag til bransjerapport "Bruk av PFAD - rapport for norsk kraftfôrindustri".

Vi deklarerer CO2-ekvivalenter på innleggseddel/deklarasjon på kraftfôr.

Vi rapporterer tallgrunnlag til klima-smart landbruk til bruk i klimakalkulator. Klimakalkulatoren er et digitalt verktøy som gir bonden oversikt over utslipp, slik at bonden kan kartlegge eget utslipp og hvilke muligheter han har til forbedring.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Eksterne henvendelser i forbindelse med åpenhetsloven og bærekraft blir mottatt av kundesenteret vårt, disse blir videresendt til fagleder bærekraft for svar. Det har ikke vært behov for en ytterlig rutine da mengden henvendelser er overkommelig.

Indikator

Henverdeler åpenhetsloven

2023: 1

2022: 0

Det har i 2023 kun komt én henvendelse under kategorien åpenhetsloven som var en henvendelse om utfylling av egeuvurdering innen bærekraft fra en forretningsforbindelse. Denne ble fulgt opp av fagleder bærekraft.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø

Der våre aktiviteter forårsaker eller medvirker til negativ påvirkning på mennesker, samfunn eller miljø skal vi stanse denne aktiviteten, og vi vil forsøke å gjenopprette skaden. Der leverandøren er ansvarlig for den negative påvirkningen/skaden er leverandøren også ansvarlig for gjenoppretting.

Er det avvik i sammenheng med aktsomhetsvurderinger er det fagleder bærekraft og bærekraftsgruppen som er ansvarlig for oppfølging i samråd med innkjøper. Dette arbeidet er underlagt prosedyre Bærekraft i FKRA. Når det kommer til transport er det CSR Transport gruppa som har det overordnede ansvaret. Dette arbeidet er underlagt prosedyre Godkjenning av transportører.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Det har ikke vært noen tilfeller av gjenoppretting i våre leverandørledd i rapporteringsåret.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte i egen virksomhet og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere samt lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer, når det er aktuelt

I FKRA har vi en egen varslingskanal for ansatte i egen virksomhet hvor man kan varsle om kritikkverdige forhold. Vi har også lett tilgjengelig kontaktinformasjon på våre nettsider hvor ulike typer interessenter kan komme i kontakt med oss.

I 2024 ønsker vi å øke bevissthet ytterligere rundt varslingskanaler hos våre forretningsforbindelser ved å inkludere dette i prekvalifisering av nye leverandører. Til nå er dette noe som har blitt etterspurt i egenevalueringsskjemaer.

Kontaktinformasjon:

FELLESKJØPET ROGALAND AGDER SA

Katrine Monge, fagleder bærekraft

katrine.monge@fkra.no